

Martin Holt Jensens prædiken 12. søndag efter trinitatis

Taler

Martin Holt Jensen
Sognepræst

Dato

27. august 2023

Sted

Grøndalslund Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Markusevangeliet kapitel 7, vers 31-37

- 1 Jesus skaber. Med sine ord og sine fingrer genskaber han tilværelsen for den døvstumme mand. Han lukker op for det, der før var lukket. Jesus lægger til i den fortsatte skabelse. Skaberordet lyder i hans mund og viser sig i hans hænder.
- 5 Måske er det netop deri vi mennesker bedst ligner Gud, at vi også kan skabe. Siden de første mennesker vandrede på jorden, har vi været medskabere på Guds skaberværk. På godt og på ondt.

10 I forrige århundrede levede en amerikansk opfinder – Thomas Midgley jr. hed han – og han er især kendt for at have opfundet to ting. Han opfandt blyholdig benzin og CFC-gasser, også kendt som freon. Videnskabshistorikere peger på, at ingen enkeltperson har påvirket klimaet så negativt som Thomas Midgley.

15 Resultatet blev da også, at man opdagede at blybenzin forurenede nærmiljøet og at freon nedbrød ozonlaget. Store huller i ozonlaget begyndte at dukke op, særligt over Antarktis. Vi stod med andre ord, med et alvorligt menneskeskabt problem. Vi havde skabt noget med de bedste intentioner, og det viste sig at være uhensigtsmæssigt. I virkeligheden er det vel den grundlæggende fortælling om os mennesker. At vi handler ud fra de bedste intentioner, eller bare ud af
20 uvidenhed, eller fordi vi misforstår. At vi er tillukkede i vores syn på verden og hinanden, at vi ikke ser de skader vi forårsager, førend de er sket.

Og i disse år er vi vidne til hvordan vores medskaben på Guds skaberværk påvirker hele klodens økosystem, sender mennesker på flugt, skaber ubeboelige
25 egne, sætter skove i brand det ene sted og stormflod det andet. Og vi henfalder i håbløshed og depression. Og vores unge frygter for fremtiden.

Men hvis vi som mennesker ligner Gud mest ved, at vi kan skabe, også når det vi får skabt, er skidt, ja så kan fortællingen om Thomas Midgley måske også være med til at give os et håb om, at vi kan mere end bare at ødelægge. At vi faktisk kan omgøre, forandre og forny til det bedre. At vi kan lukke os op og vende om og indse, at noget andet må til, end det vi hidtil har gjort.

I 2021 udfasede det sidste land i verden blyholdig benzin. Herhjemme skete det allerede i 1994, og vores luft- og vandmiljø er blevet bedre, og den påvirkning det har på os mennesker er også aftaget. Hjernen tager skade af blytilsætningen i benzinen, og gør os mere disponeret for voldelig adfærd. Men alle steder hvor man har udfaset blybenzin er voldsrelateret kriminalitet faldet.

Og siden man udfasede CFC-gasser, så er hullerne i ozonlaget skrumpet og er nu næsten ved at være tilbage til normalt niveau.

Det bør give os håb. Håb om at den udvikling vi som menneskehed har skabt, at den kan vi også vende. Hvis vi holder os åbne for at muligheden er der. Hvis vi holder os åbne for, at vi ikke er de eneste, der har brug for en klode i balance.

Vi kan faktisk overkomme, overvinde og vende en klimakrise, ved at skabe mulighed for noget andet. Vi har gjort det før. Det er det, der bør give os håb.

Men det bør også mane til besindighed. Når vi har så store kræfter, at vi kan medskabe på skaberværket, så kan vi heller ikke blive ved med at opføre os, som om vi er uvidende om vores egne kræfter, som en anden pubertetsdreng, der ikke kender sin egen styrke.

Og håbet er da at finde derude, men ikke hvis vi på forhånd har givet op. Og så kan vi altså heller ikke forlade os på bønner og håb alene, men vi skal skabe os ud af de situationer, vi har sat os selv og jorden i.

Og tænk på hvad vi kan. Vi har skabt så gode vilkår for vores landbrug, at størstedelen af os ikke længere behøver at arbejde i marken, for at vi kan brødføde os selv. Få mennesker kan skabe mere føde end det den samlede befolkning gjorde for bare lidt over 100 år siden.

Vi må aldrig glemme, hvad vi kan og hvor afhængige både vi selv og verden er af

jorden og alt hvad der er derpå. Og det er al mulig grund til at fejre høstgudstjeneste, også selvom jeg ikke har høstet. For som forbruger påvirker jeg stadig det dyrkning og udnyttelse af jorden som sker, på et landbrugsareal, der er mindst lige så stort i dag, som for 100 år siden.

70

Høstgudstjenesten er en skabelsesfejring, til ihukommelse af den magt der ligger i at være skabt i Guds billede, som en medskaber på godt og ondt. Det kræver kun at jeg holder mig åben for hvad skabelsen vil have mig til, hvad Guds Ånd siger, når den hvisker til mig, og når kloden råber ind i mit øre: ”Effatha! – Luk dig op!”

75

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

80

Kirkebøn

85 Lad os alle bede.

Evige Gud

Vi beder dig, luk vores øjne op så vi ser skønheden i dit skaberværk, og luk vores hjerter op, så vi indser at vi skal tage vare på det. Vi skal huske på at være taknemmelige for alt det vi skaber sammen med dig. Mind os om, at jordkloden producerer mad til at brødføde verdens befolkning to gange. Lær os at dele, både mad og håb og drømme. Led os ad fællesskabets stier, så vi sammen sørger for at den sultende får mad, at de sørgende bliver trøstet, de undertrykte får frihed, de fattige og de fangne får retfærdighed, de syge bliver helbredt og den døende får en hånd at holde i.

95

Gud, vi beder for vores verden. Velsign jorden så den bliver et godt og fredeligt sted at leve. Vi har kun den ene, så hjælp os at passe på den.

100

Vi beder for din kirke, her i Rødovre og ud over hele jorden, send din fornyelsens Ånd over din jordiske menighed, så den må være et sandt billede af din himmelske vilje.

105

Gud, vi beder dig for alle, der har fået magt og ansvar og viden betroet: Giv dem troskab og visdom, så de forvalter mulighederne til gavn for de svage og til at tjene andre mennesker. Vi beder for vores dronning Margrethe II af Danmark og hele den kongelige familie. Vær med regering og folketing og al lovlig øvrighed her i landet.

110

Gud, vi beder dig for vort land, og for vores familie og alle vi holder af og er forbundet med: hold din skærmende hånd over os, fri os fra alt ondt, og bevar os fra indbyrdes strid. Giv os styrke og vilje til at hjælpe hinanden. Og giv os alle din fred og velsignelse.

115

Og lyt til os, når vi i et stille øjeblik, hver især lægger frem for dig, hvad der måtte ligge os på sinde

120

...

Amen.

125

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

12. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Klimapraediken, Praediken

130

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/martin-holt-jensens-praediken-12-sondag-efter-trinitatis>

135

140